

ELLENZÉK

POLITIKAI ES TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadóhivatal:

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 22.

Egy négyosztályos intézmény — hirdetés ár 8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklam sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 kor

Nyilvántartási cikkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

Szerkesztői iroda

Kossuth Lajos-utca (Máriaffy-ház),
hová a lap szellemi részét megillető közlemények intézendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre 32 korona.
Félévre 16 korona.
Negyedévre 8 korona.
Egy hóra 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden nap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza

A pártok.

Kolozsvár, máj. 26.

(s) A mióta a Kossuth-párt leszerelt és a mióta számbavehető akciót nem fejt ki a kormány ellen, azóta a nemzet érzület teljesen megváltozott a 48-as függetlenségi párt iránt. A változás pedig abban áll, hogy a nemzet bizalma megingott a Kossuth Ferenc vezérlete alatt álló pártban. Növelte a bizalmatlanságot Thaly Kálmán békéltető szereplése, a mely nagy parlamenti színjáték volt, de a mely az ellenzéki pártok ellenőrző erejét végképpen megtörte. Mi itt vidéken sajnálatlalt látjuk, hogy a függetlenségi elemek a vezérlet fonákja és a mind jobban megerősödő bizalmatlanság következtében, miként züllemek el és miként keresik az új irányt, új eszméket és milyen szívesen csatlakoznak egy új párt alakuláshoz, a melyben még biznak, hogy a nemzet elkövetett jogaiból talán megmenthet valamit.

Sajnálattal látjuk, hogy a függetlenségi elveket valló férfiak bizalma a Kossuth-párt leszerelése óta teljesen elvesztett és mindenki meg van arról győződve, hogy a pusztuló Magyarországnak Kossuth Ferenc többé védelmet nem nyújthat. Hiszen ez a párt a parlamentben a nemzet törvényes jogait folytatni küzdött akkor adta fel, a mikor a csata félig nyerve volt. A Kossuth Ferenc védekezése, hogy ez idő szerint nem lehet vívmányokhoz jutni, csak a szorult politikai taktikázása volt, mert győzelemhez csakis abban az időben lehetett volna jutni. De a legnagyobb ellenzéki párt leszerelt, cserben hagyta a nemzet ügyét és így diadalt aratott az osztrák szellemű magyar kormány.

Ilyen körülmények között kibebizék a nemzet? Szederkényi töredék kevés. Olyan csekély létszám nem bírja a parlamenti küzdelmet. A néppárt pedig mindenféle párt lehet, csak éppen a népnek nem pártja. Irányzata nyilvánosan klerikális és néha merően konzervatív. A nemzet pedig, a mely távolról figyeli a pártok irányzatát, nem bízhatik a néppártban, mert úgy tűnik fel, hogy pusztán taktikai okokból ellenkezik, de éppen annyi lelkiismerettel tudna aulikus is lenni. Az nem szenved kétséget, hogy a néppártban is van néhány lelkes és őszinte politikus, a ki a nemzeti iránytól bizonyára semmi körülmények között nem térne el. Van igaz hazafias érzelmű képviselő, a ki szívét az ajkán viseli és a ki meggyőződésből hirdeti Magyarországot szuverenitását s a paritás elvénél fogva, az ország egyenjóságát Ausztriával. De baj hogy az irányadók, a vezérek nem dicsékedhetnek a nemzet feltétlen bizalmával. Ennélfogva természetes, ha ez

a parlamenti párt sem olyan, a melyhez a nemzet sokasága, az osztrák iga alá való felszabadulás reményével csatlakozhatnék.

Apponyi gróf állandó ingadozása és minden erélyes akcióra való képtelensége rég megérlette a nemzetben azt a hitet, hogy ez az államférfi, daczára fényes tehetségének, soha sem lesz olyan vezére a nemzetnek, a ki a gazdasági és a politikai függetlenséget kivívhatná. Nehéz eldönteni, hogy az Apponyi gróf sűrű habozása azért van-e, mert akciójára alkalmasabb időre vár, vagy pedig azért tartózkodik a kormány ellen intenzívebb fellépéstől, mert az udvari körök előtt kormány képességét akarja megőrizni. De báni tartja vissza Apponyi gróftól és híveit attól, hogy végre erélyesen lépjenek fel a nemzet ügye mellett, magatartását a vezérnek indokolni nehéz. Hiszen éppen Apponyi grófnak kell tudni, azt, hogy a kormány rég véleményét adott az udvarnak az ő politikai irányzatáról s hogy a volt nemzeti párt vezére az udvar előtt nem grata persona. Es ha a politikai tapintat kényszeríti várakozásra, hol látja a jeles államférfi azt az időt, mely alkalmasnak látszik gazdasági függetlenségünk és politikai szuverenitásunk kivívására?

A nemzet sohasem fogja megérteni Apponyi gróf habozásának az okát és bármily szívesen hallgatjuk vagy olvassuk, ha a jeles szónok és politikus megnyilatkozik, de reményünk, fájdalom, nincs ahhoz, hogy Apponyi egyszer a nemzeti ügy élére álljon.

E viszonyoknak természetes következménye tehát, ha a nemzet élénken figyeli Bánffy Dezso pártalakítására. Bánffy, a ki már kormányelnök volt, bizonyára tudja, hogy a nemzet törvényes jogainak kivívását megakadályozni nem lehet, csak királyi esküszegés árán. Ez pedig nem következhetik be. Következésképp politikai akcióba lép és zászlójára írja a nemzet gazdasági megerősödését. Hirdeti a külön vámtérület szükségességét és mindezeket a fontos elveket 67-es alapon gondolja megvalósíthatni.

Ki ne ismerné el, hogy Bánffy Dezsó terve és akciója helyes és üdvös. És mihielyt ezt elismeri a nemzet, tömegesen siet a Bánffy által kibontott új párt lobogója alá. Mi ezzel csak a létező tényt konstatáltuk, a minthogy tényeket konstatáltunk akkor is, a mikor az egyes pártokról elmondottuk, hogy minő érzelmeiket táplál irántuk a nemzet. Hogy mennyiben váltja be az új párt a hozzá fűzött reményeket, azt a közel jövő fogja megmutatni.

Mi most csak rámutatunk az ellenzéki pártok gyöngeségére, a mely lehetővé teszi, hogy a teljesen osztrák befolyás alatt álló szabadelvű párt és

kormány, készséges bőkezűséggel pazarolja el a nemzet anyagi erejét és politikai jogait.

Lukács László pénzügyminiszter visszavonulása. Lukács László pénzügyminiszter visszavonulásától egy hónappal ezelőtt hírt adott már az „Ellenzék.” Különösen igazolta a pénzügyminiszter visszavonulását az a körülmény is, hogy az idei költségvetés exozója alkalmával a jövőre néve nem adott semmiféle programot, pusztán a költségvetés keretén belül mozgott beszédje alatt. A pénzügyminiszter visszavonulását a főváros politikai és pénzügyi körei ma már biztosan tudják azt is, hogy Lukács László szándékát már tudomására hozta Tisza István miniszterelnöknek is, sőt a legutóbbi kihallgatása alkalmával bejelentette azt a királynak is. A szabadelvű körben egy határozott kérdésre, melyet a lemondásra néve hozzá intéztek, Lukács félig beismerően ezeket mondta:

— Lemondásom „egyelőre” tárgytalan. A pénzügyminiszternek ez a kijelentése első sorban azt jelel, hogy előbb bevárja a költségvetés letárgyalását, másodsorban pedig azt magyarázza meg, hogy eddig nem fogadták meg el a lemondását, ami annak tulajdonítható, hogy utódjának a megválasztása természetesen sok nehézséggel ütközik. Utódjára néve különben már is sok kombináció került forgalomba. Emlegetik Wekerle Sándort, akit minden kormányválság idején felszínre vet a kombináció, továbbá Hegegné Sándort s ha Tisza István gróf miniszterelnök nem venné át a pénzügyminiszteri tárcza vezetését, mindenki között a legkönyömbb utód-jelölt Papovics Sándor pénzügyi államtitkár. Ha a miniszterelnök venné át a pénzügyi tárcza vezetését, egy belföldi tárczát átadja Sándor János államtitkárnak, akinek meg az utódjává Kristóffy Józsefet, az új szatmármegyei főispánt emlegetik.

A háboru.

Port-Arthur alatt.

Döntő ütközet előtt.

Karbinba naponként érkeznek vonatok Port-Arthur felől katonasággal, élelmiszerral és lőkészlettel. A másik távirat pedig azt mondja, hogy Kuroki japán hadvezér döntő-ütközetre készül s meg akarja tisztítani az egész Liaotung félszigetet az oroszoktól. Ez a két hír kiegészíti egymást és sok mindent megmagyaráz az utóbbi napok ellentétes híreiből. Megmagyarázza azt, hogy a japánok némely helyen visszavonták előőrseiket taktikai okokból s megmagyarázza azt is, hogy az oroszok ennek daczára miért vonulnak vissza Mukden, illetve Karbin felé.

Döntő-ütközet készül, még pedig az eredeti terv szerint Mukden alatt. Ezért küldött Kuroki felderítő csapatokat előre s ezért összpontosítják az orosz haderőt is. Mukdenben és erősitik meg Karbin. Az ütközet napja természetesen nem állapítható meg, de való-

színű, hogy Kuroki a jövő hétnél tovább nem vár.

Port-Arthur alatt.

London, máj. 25.

A Daily Telegraph jelenti Niucsingból tegnapról: A japánoknak Port-Arthur ellen való szárazföldi hadműveletei kevés eredményel járnak. Stüssel és Fock tábornokok minduntalan ügyes és elszánt kitérésekkel nehezítik meg a japánok előnyomulását, kik azonban elzántságot és határozottságot mutatnak. Az elmúlt napokban több száz japánt öltek meg.

Az uszó aknák kérdése.

Washington, máj. 25.

Az Egyesült-Államok külföldi tengerészeti attaséi utasítást kaptak, hogy tegyenek jelentést arra vonatkozólag, hogy menyiben fenyegetik a semleges hajózást az uszóaknak a manduriai partokon. A jelentések a tengerészeti főparancsnoksághoz érkeznek, mely véleményét az elnök elé terjeszti. Ha kitűnik, hogy a semleges hajókra néve valóság-gal veszedelem forog fenn, akkor előterjesztést tennének a két hadviselő félnek.

London, máj. 26.

A Daily Express-nek táviratozzák Vej-Háj-Vejből, hogy mielőtt a Jenissei elűlyedt, 180 tengeralatti aknát helyeztél el, amelyeket most a tengerre sodort az ár. A Jenissei pusztulása előtt lerakott aknák száma 400. Az apály és dagály majdnem az összes aknákat elszabadította lánczaikról. A kínai matrózok rettegnek és nem akarnak tengerre menni. A kereskedelmi hajózás emiatt sok helyütt megakadt.

Döntő ütközet előtt.

London, május 25.

A „Daily New”-nak táviratozzák, hogy Kuroki tábornok a harmadik hadsereg zömével döntő ütközetre készül az orosz hadsereg ellen és el akarja üzni a oroszokat a Liaotung-félszigetről. Kuroki ezzel a Jalu folyó mentén kivívott előnyön kívül második és még kedvezőbb hadműleti bázist szeretne a japán haderő számára.

Az oroszok előkészületei.

London, máj. 25.

A „Morning Post”-nak jelenti Sanghaiból, hogy az oroszok lézas sietséggel szállítanak eleséget és lőszert Karbin felé. 100 vasuti lokomotív és 800 vagon áll készen Liaotung környékén. Ugy látszik, hogy az oroszok gondoskodtak a visszavonulás módjáról.

„Holt lovon patkó.”

— Az új népoktatásügyi törvényjavaslat. —

(Két cikk.)

II.

A javaslat fentartja a község iskola-állítási kötelezettségét, de meghagyja a régi áldatlan állapotot az ilyen új iskolák létesítése körül. Erről különben egyáltalában egy-

szót sem szól, mintha csak az volna ennek a hallgatásnak az értelme, hogy a községi iskolákat a jövőben az ebek harminczadára kívánja juttatni. Most ugyanis a dolog úgy áll, hogy a község köteles egy felekezeti iskolából kiszorult, mint az iskolát nem tartó felekezetekhez tartozó tankötelesek részére — ha együtt legalább 30-an vannak — iskolát állítani s ennek fenntartására 5 százalékot meg nem haladó adót vehet ki, a mely azonban az iskolát tartó felekezetek ki nem vehető. Ha tehát — s ez áll az esetek 90 százalékára — egy községben van 100 gör. kath. és 10 izr. vallású tanköteles és egy 1 tantermes gör. kath. iskola, melyben 80 növendék helyezhető el, iskolázatlanul marad 20 gör. kath. és 10 izr. gyermek, a kiknek részére a községnek kell iskolát állítania. Ha a községben van nagybirtok, a dolog még hagyján, mert az fizet kb. 1000 korona állami s így 50 korona iskolai adót, a 10 izr. gyermek szülője is 5—10 koronát, van tehát évi 60 korona fedezet, esetleg ingyen épület is kerül, a többi fedezi az állam, de ha nincs nagybirtok, egy 20 gör. kath. tanköteles ingyen jár a 10 izr. gyermek szülője által tartott iskolába, mert községi iskolában egyik sem fizethet nagyobb tandíjat, mint a másik.

Hogy ez így ne legyen, ki kell mondani, hogy törvényesül felekezeti iskolának csak az tekinthető, a mely az illető felekezetnek a község határában összeirt összes tanköteleseit befogadni képes, hogy így a fejlesztésre is lehessen megintés, illetve bezárás terhe alatt kötelezni az iskolát tartó felekezetet s ki kellene mondani, hogy a községi iskolai alapvagyon jövedelméből csak ilyen felekezeti iskola és csak akkor és addig részesülhet, ha és a meddig a más felekezethez tartozó tankötelesek száma 10-re nem emelkedik, a községi iskola megnyitható legyen.

Mindez pedig szükséges azért, mert hiába sujtjuk 100 korona bírsággal az iskolakerülő gyermeket szülőit, ha gyermeke számára iskoláról gondoskodunk. Mert igaz, hogy a tankötelesek együtöde nem jár iskolába, de az is igaz, hogy a létező összes tanterem zsofolva vannak s ezt a javaslat indoklása teljesen mellőzi, holott fél millió tankötelesnek 5000 új tanterem kell s mindeniknek előállítását csak 10000—10000 koronával számítva 50 millió korona teher szakad a községek nyakába. Igen, a községekbe, mert hiszen az állami iskolák épületeit is egytől-egyig a községek állítják elő az újabb időben s ez jól is van így, elég az államnak a tanítói fizetésre terhe valamennyi iskoláról, járuljon hozzá az iskolázáshoz mindenki a saját viszonyainak megfelelően s a mi ebből ki nem kerül, tedezze az állam.

Viszont azonban nem tűrhető az az állapot sem, hogy az egyes felekezeti főhatóságok vallási, vagy nemzetiségi féltékenységből az állam befolyását csökkentendők, a felekezeti iskolák fenntartása czimén elviselhetetlen terhet rójanak a szegény népre, ki kell ezért mondani a javaslatban, hogy az évi teher, a melyet a felekezeti iskolák fenntartó hatóságai a lakosságra iskolafenntartás czimén évi járulékból kereshetnek, az

testen és az a tenyértől egész a kézsuklógig terjedt.

A reggelizés szinte bevégződött. Danecourt kisasszonynak a szép arca egy magzin felibe volt hajolva. Az egyik fehér keze a kötényével babrált és pongyolájának a hátra eső ujja formás karját engedte látni. Egy kis türelmetlen mozdulattal nemsokára betette a könyvet.

— Szeretném tudni, hogy meddig fogunk Gerardra várakozni? — kérdezte Edit.

E pillanatban lépett be a kuzinja. Gyors, szilárd léptekkel ment keresztül a szobán, nevetett egy kissé, midőn az atyjának jó reggelt kívánt és késedelmért mentegőzött; aztán az Edit széke felibe hajolva, megcsókolta a kuzinja arcát.

Ez nem volt szokatlan cselekedet, de az utóbbi időben a Gerard gondatlan csókjai közben, a leány arca elpirult. Edit az 6 kávé csészéjével foglalkozott és Gerard a magazint vette fel. Edit kedves, parancsoló mozdulattal tette kezét a könyvre és elvette azt tőle.

— Gerard, te nem fogsz olvasni; csak ebben a pillanatban jöttél a szobába — mondta.

— Edit bocsánatot kérek, és az egész délelőtre a szolgálodra ajánlom magamat. Mit tegyünk — sétáljunk, kocsiakozunk, vagy lovagoljunk?

— Oh, lovagoljunk. Gerard, mi oly rég óta nem lovagoltunk együtt.

— És, miáltal Edit a lovagló ruháját felveszi, beszélni kívánok veled a könyvtárban — mondta sir Gerard komolyan és beszéd közben felállott.

— Gerard, te alig ettél valamit — kiáltotta Edit, a mint a kuzinja egy pillanat múlva felállott és az atyját követni készült.

— Edit öltözködés közben szivaroztam és azt gondolom, hogy az elvette az étvágyamat. Siess és öltözz.

Sir Gerard elgondolkozva sétált a könyvtárban. Megállott, midőn a fia belépett.

— Gerard, — mondta — hol voltál teg-

TÁRCZA.

Gaina.

A Bihar hegység déli részén emelkedik a Gaina nevű hegy (1714 m.) Mellelte kis patak gyöközik. Lábánál terül el Felső-Vidra község. Honnan nyerte e hegy tük nevezetét, elbesszéli a nép száján élő rege. Azt mondják a mőczok, * hogy mikor még a Bihar hegységben bányászták az aranyat, ott járt az aranytük. Főként az említett hegyre és oda akarta rakni aranytojásait. De a nép el akarta a gyönyörű szárnnyat fogni, mely az üldözés elől Verespatak hegyeinek környékére menekült. Így a Bihar hegységben kiapadt az arany, mert ezen madár a Velna bairor (bányarém) volt, mely az aranyat osztogatta. Ez mese. De nem mese a leányvászár, mely Gainán végtémegey.

A görögök Szent Péter-Pál ünnepe után való vasárnap megéleknül F.-Vidra. Hajnalhasadtok gyűlnek a mőczok és a krassói románok. A Gainának két csuca van: az egyik magasabb és kopasz, a másik erdős. Közöttük egy emlék emelkedik, hirdetve, hogy 1852-ben erre járt I. Ferenc József királyunk. A vásár előtt mőczok és krassóiakból álló vegyes bizottság kijelöli a két csuc közötti térségen a határvonalat. A zöld pázsit keleti oldalán holmijukkal a mőczok, nyugati oldalán a krassóiak helyezkednek el.

Délelőtt 10 óráig tart a közösleges vásár, mely házi és gazdasági eszközök meggyümölcs adás-vevéséből áll. Azután hegedű, dudu** és klarinet mellett tánczra perdül a fiatalság, a zenén kívül lelkesíti őket a boros berbenze, rozsólis és cseresnyepálinka.

* Erdély nyugati hegyeiben lakó románoktól mőczoknak nevezik. Mőcz annyit jelent románul, mint hajfonadék. S valóban ezen románok hajukat befónják, két fonat csúng alá fűlik mellett.
**) Cimpoi.

Táncz közben egy-egy mondkát szokott a román kiáltani (chinturi). Ilyenkor megeresztenek tréfás kiáltásokat, melyek néha annyira csipősek, hogy veredéks támad nyomban. Mikor a jókedv tetőpontra hág, a krassóiak a vásárra hozott fazékaikat, melyek el nem keltek, összetörik — a mőczok pedig, hogy vásárolt fazékaik náluk hamarabb érjenek haza, a hegyről le a völgybe gurítják.

A mai kor eltűntetni igyekszik a nép sajátos szokásait. Ugy hiszem, hogy eljutott a niveláló hatalma a Bihar hegység rejtkei közé is, s hogy ezen utolsó években már nincs valódi leányvászár, melyről Gaina híres volt. De pár évvel ezelőtt a férjhezadó leányokat vászonnemű, ágynemű és egyéb hozományukkal elhelyezték a vásártéren, ott aztán láthatta a házasulandó, kit vesz el és mit kap vele; így aztán megtörtént a vásár. Most is alkalmas ezen mulatság az ismerkedésre, mely sok esetben házassággal végződik még a mőczok és krassóiak között; de mig krassói elvesz mőcz nőt, mőcz nem vesz el krassói nőt; mert a mőcznők szebbek.

Egy román tudós megkérdézte egy idevaló embert ezen népünnepe eredetét felől; ez azt felelte, hogy apjától, ki 130 éves kort ért el, azt hallotta, hogy az azon győzedelmek örömeire keletkezett, melyet a románok e helyen a tatárok fölött arattak.

Lukácsi György.

Sir Gerard.

Angol regény.

Fordította: Amica.

(4) (Folytatás.)

Midőn a két fiu a ponyjokon a falun keresztül lovagol, a bérnök nem neki, de Gerardnak köszöntek a kalapjukat levéve előtte. Gerard volt a fiatal Squire — a régi Hall-

nak a jövendőbeli ura, ő lesz gazdag, kire tisztelettel fognak felnézni; — mig ő csak „Róbert ur” volt, a szegény rokon, a kimeg a mindennapi kenyérét is a Gerard atyja jószágának köszönheti.

Mindezeknek gondolata volt az, a mi kebelében először az irigység tüzeit felélesztette. Koronként nagyon keserű érzés fogta el, el volt keseredve az atyjára, a kit sohasem látott, hogy miért ítélte a fiát ilyen sorsra; el volt keseredve azon jó ember iránt, kinek a kezétől azt a gyöngédséget és gondozást kapta, a mit a saját atyja kellett volna, hogy neki adjon; és mindenek felett el volt keseredve a kuzinja iránt, a ki oly bőségesen bírta mindazokat a dolgokat, melyeket birni ő leginkább kívánt.

Róbert büszke volt. Az anyja után ő Yorke volt és a Yorkok az ő pátriciusi kezűket még sohasem szennyezték be munkával; máskülönbön ezerféle módját találhatta volna, hogy saját magáért és a fiatal hergáért dolgozzék. Nem azért, mintha sir Gerard azt kívánta, vagy olyasmire gondolt volna. A fiatal Gerard után, az unokaöccse és huga állottak legközelebb a szívéhez; majdnem oly gyöngéden szerette őket, mint a saját fiát. Ő nem kívánta, hogy Róbert a hadseregbe lépjen, azt sem kívánta, hogy az a saját hajlama ellen valami hivatalba lépjen; de miután Róbert többször kifejezte, hogy kedve van az előbbihez, készséggel beleegyezett.

De Róbert nem sietett azzal. Az utóbbi időben egy határozatlan, homályos gondolat villant meg az agyában, melyet jól meg kellett fontolni. A Yorke-család nem volt hosszú életű; nemzedékek óta egy Yorke sem élte túl a középkort, sőt azt is kevesen érték el. Az a legenda, mely anyai nemzedékre igaznak bizonyult, nem fog-e ezeken teljesülni? Ezt a kérdést Róbert nem intézte ily nyíltan magához. Ez csak egy homályos idea volt, mely magát reá kényszerítette; de legalább segített a keserű labdacsoit látszólag jobb arccal elnyelni.

A táplált gondolat nő és erősbödik, és

Árlejtési hirdetmény.

A marosludasi aut. orth. izr. hithőzség templomának újra való átfedésére pályázatot hirdet. A munka circa 300 négyzetméter fedés (koczkázott vagy simán) 18 sz. horgonyozott vaslemezről, 64 folyó méter antika csatorna 16 sz. horgonyozott bádógból és továbbá 64 négyzetméter antika párkány fedése szintén 18 sz. horgonyozott vaslemezről.

A pályázat beadásának határideje f. évi június 12-ike. A részletes feltételek a hitk. irodában bármikor megtekinthetők, vagy kívánatra küldhetjük el postán.

Maros-Ludas, 1904. május hó 24-én.

Adler József,
hitk. jegyző.

Berkovits Abrahám,
hitk. elnök.

Agrár Takarékpénztár részvt.

Maros-Vásárhelyt.

(Teljesen betezett részvénytőke: egymillió korona.)
Fióktintézetek Nyárad-Szeredában és Maros-Ludason.

Jelzálogkölcsonöket nyújt 300 koronától kezdődőleg félévi tőketerlesztést és kamatot magába foglaló részletfizetések ellenében földbirtokra és nagyobb vidéki városokban levő házakra a becserkék feléig;

10-től 65 évig terjedő időre 4 1/2% alapkamattal. Magasabb kamatu előző kölcsönök convertáltatnak. Minden kölcsön a leggyorsabban: **rendszeresen két hét alatt készpénzben folyósítatik.**

Leszámitol 6 hónapi lejáratig terjedő bel- és külföldi váltókat és utalványokat a legolcsóbb kamattal és mellett.

Elfogad betéteket könyvecskére vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Előlegeket ad értékpapirokra és betárolt terményekre is.

Folyószámlai hitelt nyújt betáblázásra és más elfogadható biztosítékra.

Vásárol és elad értékpapirokat, — külföldi pénzeket; bevált szelvényeket és kisorsolt értékpapirokat; teljesít tőzseide megbízásokat és átutalásokat; kiállít utalványokat és hitelleveleket a bel- és külföldre.

Az intézet képviseli továbbá a legrégibb és legnagyobb biztosító intézetet a Triestzi általános biztosító Társaságot (Assicurazione Generali) és eszközöl tűz-, üveg- és jégkár, betérés elleni továbbá élet és baleset biztosításokat a legolcsóbb díj mellett. 407 8-x

Teljes ellátás kerestetik

Julius hóra hatodik osztályu jeles besztercei gymnasistának — falusi református papi vagy tanítói családban, kinek 14—18 éves tanuló fia van.

477 3-3

Holtztrager Frigyes, Besztercze

Mihály-utca

Megvétel czéljából keresek egy már használt, de még jó karban lévő, könnyű, ruganyos 2 kerekű talyigát, mely egy lóval postaszállításra alkalmas. Ajánlatok az ár közlésével Postatügnökségnek Rekető-ba küldendők.

1-1 486

450 6-30

Egy próbavásárlás meggyőződést mindenkit a valódságról.

Tudja meg mindenki,

hogyan

liszt, fűszer és tűzifa

nagyban és kicsinyben legjobban és a — legolcsóbban

Stern József

bejegyzett czégu liszt-, fűszer- és tűzifakereskedőnél

Wesselényi M.-utca 12.

szám alatt szerezhető be.

Tűzifa waggon és ől száma, — valamint telaprítva métermázsánként is — kapható.

Hirdetéseket

logolcsóbban vesz fel lapunk kiadóhivatala.

KOLOZSVARI

Takarékpénztár és Hitelbank

RESZVÉNYTÁRSASÁG.

Törlesztés és közönséges jelzálog kölcsönöket nyújt hosszabb, vagy rövidebb időre Kolozsvárt fekvő bérházakra és bárhol fekvő földbirtokra. Az ügyleteket a leggyorsabban és legelőnyösebben bonyolítja le s a kölcsönöket készpénzben fizeti ki. 200 13-x

GANZ és TSA

vasöntő és gépgyár részvt.-társulat

Leobersdorf. BUDAPEST. Ratibor.

Városi iroda: 100 39-x

Budapest, IV., Ferenzeiek-tere 2.

Elektromos világítási és erőátviteli berendezések.

Elektromos nagy vasutak, városi, bánya s iparvasutak.

Áramszámlálók, ivlámpák, mérőkészülékek. — Vas-, aczél- és ércz-öntvények.

Kéregöntési vasuti kerek és keresztelések. o

Hengerszék és malom- o o o berendezések. o o o

Aprító gépek, turbinák, papír és cellulose gyártására o o szolgáló gépek. o o

Vasuti kocsik és vasuti alkatrészek, forgó korongok, tolópadok éskitérők. Daruk.

Transzmissziók.

Gőz-, petroleum- és elektromos forgó ekék. (Mechwart szabad.) Petroleum és benzinmotorok és locomobilok (Bánki szabad.) Bánki benzinmotorokat raktáron tartunk Dénes és Sugár czégnél VI., Podmaniczky-u. 2. M. sz. 151.

PÉNZ!

254 7

4% -OS

törlesztéses kölcsönöket

nyújtunk budapesti és külföldi elsőrangú pénzintézetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre

gyorsan és discreten.

Bank- és magánadóságok convertálása.

Meller Lajos és Társai bankbizomány

Budapest, VI., Dávid-utca 15. (törvényszékieg bejegyzett czég.) (Válaszbélyeg.)

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré teszi alólirt igazgatóság, hogy a kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank zálogosztályánál elzalogosított s 1904. márcz. hó végéig lejárt és még ki nem váltott tárgyak, az I. II. osztályból nyílt árverésen el fognak adatni és pedig az I. osztályu tárgyak u. m. ruhakeműek, háziesszközök, árak stb. árverése lesz folyó évi június hó 7. A II. osztályu tárgyak, u. m. arany-, ezüst- neműek, ékszerek stb. árverése lesz folyó évi jun. 14. Az árverések az intézet helyiségében mindig délután 3 órakor kezdődnek.

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kitett tárgyakat az árverés kezdete előtt még kiváltani, a már eladott tárgyakból a bejött többlet őt illeti.

A vevő tartozik a vételért rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni.

Kolozsvárt, 1904. máj. 9.
Takarékpénztár és Hitelbank
23 25-igazgatósága.

Félix-gyógyfürdő.

NAGYVÁRADTÓL délre 7 kilométer távolságban, 140 mtr. a tenger színe felett. Nagy kiterjedésű tölgyerdőségtől borított hegyekkel környezett csendes völgyben, a Nagyvárad—Belényesi vasut és országút mentén fekszik. Hét (7) szállodájában 165 szoba van, minden igényeket kielégítő módon s a folyó évben teljesen ujonnan berendezve. Nyolcz tükör és tiz kád fürdővel felszerelt fürdőházai ugy a szállodákkal, mint a gyógy- és étteremmel csukott és télen fűtött folyósókkal vannak összekötve. 49 C. fokú hévforrásának vízbőrsége páratlanul áll Európában, napi mennyisége 17 millió liter.

A kénsavas sókban gazdag és kénhidrogent is tartalmazó hév víz, különösen javalt fürdő alakjában: Csúszos és közsvényes bántalmaknál, izületi gyulladásoknál, csonttörések és ficzamidások után, idegzsábáknál pl. (Ischyas) némely borbajoknál, görvélly és angolkórúknál, idült fekélyeknél és sebesülések után tapadó hegeknek, női betegségeknek, idült méh és petefészek gyulladások, méhgyulladás, medenczebeli sejt-szövetlob és izzadmányoknál, idült veselobnál (Bright-kor) stb. Ivógymód alakjában pedig: idült gyomorbántalmaknál, makacs székrekedésnél, vesekőveknél, amáj és epehólyag betegségeinél, (sárgaság, epekővek) és czukorbetegségnél. — A fürdő orvos Dr. Matday Károly operateur nőgyógyász, volt közkórházi igazgató-főorvos, ki még szeptemberig a fürdőtelepen, télen pedig Nagyváradon lakik s telefon hívásra télen is bármikor megjelenik a fürdőben. — Vasúti állomás, posta, távirda, telefon a fürdőtelepen. Nyáron naponta 16, télen 4 vonat közlekedik. Forgalom 6500 fürdővendég, 30 ezer kiránduló. A fürdő tulajdonosa a jászóvári premonstrérend és a fürdő bérlelje Komzsik Alajos nagy költséggel a folyó évben mindent újjáalakítottak s mindent ujonnan a lelegegánsabban rendeztek be. 433 4-0

Földes János

Betonépítési, Czement és Aszfalt iparvállalata

Kolozsvár, Kossuth Lajos-u. 41. Telefon 504.

Készít és raktáron tart:

440 5-50

Sima czement lapokat, Hornyolt-czement-fedél cserepeket, Betoncsöveket, Gipsztáblákat.

Elvállal: Nedves lakások gyökeres szárazzá tételét, Járdák, folyosók, istállók, raktárak stb. aszfalttal való burkolását. — Egyszerű és diszes granitotterazzo, czement és mettlachi lapokkal való burkolási munkálatokat. Vasbeton födémekek létesítését.

Betoncsatornák, zsilipek, turbinatelepek, medenczék, hidak, átereszek és gépalapozási munkák szakszerű kivitelét a legjutányosabb árak mellett. —

Legjobb minőségű Brassói Portland Cement.

Román czement, gipsz, mész. Kőagyagcsövek, aszfalt elszigetelő lemezek, fedélpép lemezek, kátrány és carbololeum, továbbá fáklyák eladása.

Építési szivattyuk kikölcsönzése.

TÖRS és ORMAI

TELEFON 324. SZ.

mérnök-vállalkozók

TELEFON 324. SZ.

műszaki irodája: Kolozsvárt, Mátyás király-tér 18., az első emeleten.

384 5-100

Elvállalja: vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések berendezését,

lakóházak, kastélyok, gyárak, gazdasági épületek stb. számára. Fürdőszobák, gőzfürdők, gőzmosó-konyhák, szárító-kamrák, szagtalan klosettek, szivattyu-művek — bere ndezését. Készít mint különlegességet kutakból táplált házi vezetéseket. Raktáron vannak:

vas-, agyag- és ólom-csövek, szivattyukutak, vízvezetési és csatornázási cikkek.

Költségvetések ingyen és bérmentve küldetnek.

Eladó telkek!

a vasuti gyalogjárón tul, baloldalt, utcásonban, egészen a Nádasfürdőig, ezen bekerített telkek felosztva

házhelyeknek 400 m² vagy nagyobb területekben jutányos árakért eladók.

ÉRTEKEZNI LEHET:

B. Bak Lajosnál

Malom-utca 28 szám alatt.